УДК 004.415:37

ЗАХИСТ ЗНАНЬ У ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

Петрик А.А. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
НК – Полотай О.І. викладач, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

В умовах сьогодення все більшою популярністю користуються знання, як нова форма продукту виробництва, результат так званої нової економіки або економіки знань. Як і будь-яка інформація, знання мають властивість накопичуватись, передаватись, розповсюджуватись. Основною вимогою до знань є їхня достовірність і своєчасність.

Були визначені характерні ознаки, які свідчать про перехід від економіки, що базується на використанні природних ресурсів, до економіки, заснованої на знаннях: з усього обсягу знань, виміряних у фізичних одиницях, яким володіє людство, 90% отримане за останніх 30 років; 90% із загального числа вчених і інженерів, підготовлених за всю історію цивілізації, – наші сучасники [3].

Окрім того, за останні 40 років валовий внутрішній продукт п’ятнадцяти країн, що входять до ЄС, збільшився більш ніж у 5 разів, в той час як зайнятість зросла лише на 20%, а робочий час скоротився на 18-25%; інвестиції в знання зростали швидше, ніж в основні фонди (в середньому 3,4% проти 2,2%); відмічався значний структурний зсув світового експорту на користь продукції високо – та середньо технологічних галузей країн-лідерів [5].

На підприємствах чи в організаціях будь-якого типу, незалежно від виду діяльності, яку вони провадять, знання зберігаються в їхній інформаційній системі, які об’єднуються у локальні обчислювальні мережі. На даний час в Україні збільшується кількість нових локальних мереж, існуючі мережі розширюються, зростає число користувачів цих мереж. Зростають також і вимоги, до захисту знань, які розповсюджуються в мережах тому що безпека знань є одним з головних чинників при побудові локальної мережі.

Розвиток комп'ютерної техніки та її широке впровадження в різні сфери людської діяльності викликало зростання числа протизаконних дій, об'єктом або знаряддям вчинення яких є електронно-обчислювальні машини. Шляхом внесення змін в інформацію на різних етапах її обробки вдається отримувати значні суми грошей, ухилятися від оподаткування, займатися промисловим шпигунством, знищувати програми конкурентів і т.д.

Витік знань, яка становлять комерційну, конфіденційну та іншу передбачену законом таємницю, що є власністю держави або фінансово-кредитних установ – це одна з основних можливих загроз національній безпеці України в інформаційній сфері.

Сьогодні Україну звинувачують у наднизьких стандартах охорони знань, наприклад дані дослідження 116 країн від Асоціації виробників програмного забезпечення свідчать, що наша країна увійшла до десятки (7 місце) країн світу, де найбільш поширене комп’ютерне піратство. Середній рівень піратства у світі становить 42%, і за 2010 рік воно нанесло збитків на $59 млрд. За останніми даними в Україні дуже часто стали проводитись атаки з боку хакерів на бізнесові, фінансові структури та ЗМІ. Отже виникає необхідність у захисті знань.

Захист знань вимагає системного підходу; тобто тут можна обмежуватися окремими заходами. Системний підхід до захисту знань вимагає, щоб кошти та

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 12 пт, Цвет шрифта: Авто, украинский, не разреженный на / уплотненный на , не выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 12 пт, украинский, не разреженный на / уплотненный на , не выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 12 пт, украинский, не разреженный на / уплотненный на , не выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 12 пт, украинский, не разреженный на / уплотненный на , не выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 12 пт, украинский, не разреженный на / уплотненный на , не выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 12 пт, украинский, не разреженный на / уплотненный на , не выделение цветом

дії, які використовуються для забезпечення інформаційної безпеки організаційні, фізичні та програмно-технічні розглядалися як єдиний комплекс взаємопов'язаних, взаємодоповнюючих і взаємодіючих заходів [2].

Важливим елементом попередження комп'ютерних злочинів у фінансовій діяльності стає застосування сучасних технічних засобів захисту інформації. У Положенні про технічний захист інформації в Україні зазначено: технічний захист інформації з обмеженим доступом в автоматизованих системах і засобах обчислювальної техніки спрямовано на запобігання порушенню цілісності інформації з обмеженим доступом та її просочення шляхом:[6]

- несанкціонованого доступу;
- приймання й аналізу побічних електромагнітних випромінювань і наводок;
- використання закладних пристроїв;
- впровадження комп'ютерних вірусів та іншого впливу.

Технічний захист інформації з обмеженим доступом в автоматизованих системах і засобах обчислювальної техніки, призначених для формування, пересилання, приймання, перетворення, відображення та зберігання інформації, забезпечується комплексом конструкторських, організаційних, програмних і технічних заходів на всіх етапах їх створення й експлуатації [1].

Також можна вжити заходи безпеки на мережному рівні. Основний інструмент системи захисту мережі – фільтр пакетів. За допомогою фільтру пакетів обмежується трафік через Internet-шлюз. Вказавши, які адреси пунктів призначення, номери портів і типи протоколів є допустимими, шлюз просто відкидає всі решту пакетів, які не відповідають заданому критерію.

Апаратний, або схемний, захист полягає в тому, що в приладах персонального комп’ютера та інших технічних засобах обробки інформації передбачається наявність спеціальних схем, що забезпечують захист і контроль знань [4].

Отже, захист знань є важливою передумовою для успішного функціонування будь-якої галузі господарювання, що забезпечує досягнення об’єктами господарювання поставлених перед ними цілями та завданнями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волик О.Ф. Митні інформаційні технології: навч. посіб. / О.Ф. Волик, О.В. Кащеєва, І.В. Дорда та ін. / за ред. П.В. Пашка. – К.: Знання, 2011. - 391 с
2. Казанцеви С. Я. Информатика и математика для юристов / С. Я. Казанцеви / под ред. С. Я. Казанцева. - 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Юнити-Дана, 2009. – 320 с.
3. Макаров В.Л. Экономика знаний: уроки для России / В.Л. Макаров // Вестник Российской Академии Наук, 2003, том 73, № 5. – С. 450
4. Олійник А.В. Інформаційні системи і технології у фінансових установах: навч. посібник / Олійник А.В., В.М.Шацька. – Львів: Вид-во "Новий Світ-2000", 2006 – 436 с
5. Панченко І. Деякі аспекти інноваційної політики Європейського Союзу в контексті глобальної конкурентоспроможності / Панченко І., Притикіна О.Л. // Економічний простір №10, 2008. – С.13-18
6. Указ президента України про “Положення про технічний захист інформації в Україні” від 27.09.1999 № 1229/99. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1229/99